

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. – KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

A z «Értesítő»-t a társulat tagjai díj nélkül kapják

➡ Megjelenik minden hó utolsó napján ➡

A választmány megbízásából szerkeszti: a társulat titkára.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

SZERKESZTŐSÉG:

==== Budapest, IV. kerület, Himző-utca 1. szám, földszint. ====

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Bpest, IV., Himző-u. 1. sz. földsz.) vesz fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban . . . . . 20 frt — kr.

$\frac{1}{2}$ . . . . . 10 „ — „

$\frac{1}{4}$ . . . . . 6 „ — „

$\frac{1}{8}$ . . . . . 3 „ 50 „

Egész évre szóló hirdetéseknel husz százalék engedmény.

Köszönet-nyilvánítás.

Szeretett kartársaim, kedves barátaim és mélyen tisztelt jóakaróim közül számosan a távolból is megtiszteltek üdvözetükkel az ipartársulat szép emlékű dísz-közgyűlése alkalmából.

Nagybecsű megemlékezésekre egyenként nem válaszolhattam, mert néhány nappal a dísz-közgyűlés után Stockholmba kellett utaznom, hogy a vendéglősök nemzetközi szövetségének közgyűlésén részt vehessek.

Fogadják most mindannyian azért a gyöngéd figyelemért, melyben engem azon a soha el nem feledhető, kedves emlékű napon részesítettek, szívem mélyéből fakadó hálámat!

Úgy szintén fogadja mélyen érzett hálámat ipartársulatunk nagyrabecsült választmánya, ama nagyszerű, szívet-lelket megragadó ünnepélyért, melyet a dísz-közgyűlés alkalmával rendezett.

Igaz baráti szeretetem és ragaszkodásom legyen Glück Frigyes nagyérdemű kartársam és nemes szívű barátomé, akit fenkölt gondolkodása és nemes érzése mindig csak szép és nemes tettekre készítet.

Isten áldja szeretett magyar hazánkat és iparunkat!

Hazaftias üdvözlettel

Gundel János

ipartársulati elnök.

Ipartársulati ügyek.

Jegyyökönyv, felvételett a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata által 1901. június hó 21-én tartott ülésről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, id. Kommer Ernő tiszteletbeli elnök, Wirth Ferencz alelnök, Nosek Ignác, Petánovits József, Bittner Alajos, Bauer Alajos, Müller Antal, Blaschka István, ifj. Sprung János, Prindl Nándor, Kommer Ferencz, Barabás József, Wilburger Károly, ifj. Kommer Ferencz, Glück Frigyes, Bokros Károly választmányi tagok, dr. Solti Ödön ügyész, Poppel Miklós titkár.

Távollétöket igazolták: Fürst Tivadar, Schnell József, Illits József, Burger Károly, Maloschik Antal, Tóth József, választmányi tagok, Mehringer Rezső pénztárnok.

Elnök délután 5 órakor megnyitja az ülést s jegyzökönyv hitelesítőül Barabás József és Nosek Ignác urat kéri fel.

Elnök mindenekelőtt szíve mélyéből eredő, hálás köszönetét nyilvánítja a választmánynak, mint rendező bizottságnak és Glück Frigyes urnak, mint a rendező bizottság elnökének a f. évi május hó 28-án rendezett lélekemelő ünnepélyért, melyre az ő és Kammer Ernő tiszteletbeli elnök 25 éves jubileuma szolgáltatott alkalmat.

A választmány az elnök köszönetnyilvánítását zajos éljenzéssel fogadja.

I. Elnök ezután bejelenti, hogy id. Kammer Ernő, Glück Frigyes, Kammer Ferencz, Krist Ferencz, Müller Antal, Pelzmann Ferencz és Barta Béla urakkal egyetemben részt vett a szállodások nemzetközi egyesületének Stockholmban tartott közgyűlésén.

A közgyűlésen Hoyer Ottó elnök indítványt tett az iránt, hogy a szövetség legközelebbi közgyűlését 1902. évben Budapesten tartsák meg. A közgyűlés az elnök indítványát viharos tetszésnyilvánítás mellett fogadta el. Tehát a szövetség jövő évi közgyűlésének helyéül Budapestet választotta. Mire ő már előre is megjegyzi, hogy ipartársulatunk olyan fogadtatást nem rendezhet, mint aminőben

a szövetség közgyűlését mindama világvárosokban részesítették, ahol eddig a közgyűlések váltakozással tartottak, mert azok a legnagyobb áldozatok árán, valósággal versenyre keltek egymással, hogy minél nagyobb fényt és pompát fejtsenek ki. De maguk a kormányok és városi hatóságok is mindenütt a legmesszebb menő támogatásban részesítették őket.

Szerinte minden telhetőt el kell most követni abból a czélből, hogy a szövetség közgyűlése itt is illő fogadtatásban részesüljön.

Szükségesnek tartja még elmondani, hogy midőn a Stockholmi közgyűlésen az elnök bejelentette a különböző államok küldötteit, ő megütközéssel vette észre, hogy Magyarországot nem említette a képviselt államok sorában.

E tévedésre ő rögtön figyelmeztette a közgyűlés elnökét, mire az elnök megígérte a tévedés rektifikálását.

Bejelenti továbbá, hogy a szakiskolában az évről vizsgálatok f. hó 17-én és 18-án tartottak. Az első napon Walter Gyula kanonok, a második nap pedig Mártonffy Márton országos iparoktatási főigazgató vezette a vizsgálatokat. Jelen volt az ipartársulatnak számos tagja. A tanulók haladása, de különösen szakirányu képzettsége általános meglepedést keltett. Felemlíti, hogy a Glück-féle «István» díjat Tomor Ferencz tanuló nyerte el. Francois Lajos a szakiskola lelkes támogatója pedig 100 koronát adott jutalomdíjra, mely összeget Glück Frigyes ugyanannyival toldott meg s az egészet két egyenlő részre osztva, Arany József és Wágner István III. b.) osztálybeli tanulók kapták.

Bejelenti továbbá, hogy Müller Antal szaktárs 200 koronás alapítványt tett a szakiskola javára, azzal a kikötéssel, hogy az alapítvány kamatai évenként egy olyan tanulónak adassanak jutalomképen, a ki a magyar nyelv elsajátításában legjobb előmenetelt tesz.

Ugyancsak bejelenti, hogy Bandl testvérek (Ferencz és József) 100 korona adományt küldtek a nyugdíjgyesület javára, az összeget tehát nyomban átadja Bokros Károly urnak, a nyugdíjgyesület jelenlévő elnökének.

Bejelenti, hogy Francois Lajos úr az ipartársulat dísz-közgyűlésének alkalmából 50 koronát adományozott a vendéglősök és pinczerek menedékhelyének alapja javára.

Bejelenti végül, hogy Francois Lajos úr, a már korábban önként elvállalt kötelezettségéhez képest, a Kovács E. M. által beszállított pezsgődugókért 5 kor. 80 fillért, Müller Antal által beszállított dugókért 18 kor. 50 fillért, a Pannonia szállodából beszállított dugókért 13 koronát, s az «István» főherceg szállodából beszállított dugókért 22 kor. 75 fillért térített meg ugyancsak a menedékhely alapja javára, s így e czélra összesen 110 korona 5 fill. folyt be.

Nem hagyhatja megemlítés nélkül, hogy a menedékhely alapjának gyarapítására szolgáló pezsgődugók gyűjtésében Müller Antal szaktárs fejt ki a legnagyobb szorgalmat.

A választmány az Elnök mindezen jelentéseit köszönettel veszi tudomásul s az adományokért pedig köszönetét jegyzőkönyvbe igtattatja.

II. A napirendre áttérve felolvastatott az 1901. évi május 21-én tartott ipartársulati ülésről felvett jegyzőkönyv.

A választmány a jegyzőkönyvet tudomásul vette, minélfogva az hitelesítette.

III. Elnök a felolvasott jegyzőkönyvben foglalt határozatokra vonatkozólag jelenti,

hogy Elked Antal szaktársat, a kifőzések ellen tett panasz-feljelentésére a székes fővárosi tanács-határozatának és a pénzügyigazgatóság végzésének másolatán értesítette az ipartársulat a megindított eljárás eredményéről;

hogy a Schmidt Rezső szaktárs által tett panaszra a helybeli serfőzők egyesületéhez intézett átirat szövegét ezennel a választmány elbírálása alá bocsátja.

A választmány az elnök jelentését tudomásul véve, a helybeli serfőzők egyesületéhez intézett átiratot, a palaczk-sör kérdése körül kifejtett hosszas tárgyalás után, némi módosítással elfogadja s annak elküldésére az elnökséget felkéri.

IV. Előterjesztetett a budapesti pinczéregyesület átirata, melyben tudatja, hogy a Fröhner-féle 10,000 koronás alapítvány 400 koronát tevő kamatait, a szabályszerű pályázati hirdetmény lejártá után a beérkezett 2 pályázat közül egyhangulag Meilinger István pinczérnek ítélte oda s kéri e határozat tudomásul vételét.

A választmány az alapító levélben foglalt intézkedéstől teszi függővé elhatározását s evégből szükségesnek tartja, hogy a pinczéregyesület az alapító levelet bemutassa.

V. Felolvastatott a Budapest székesfőváros tanácsától érkezett 33,030/1901. I. számú határozat, melyben a tanács arról értesíti az ipartársulatot, hogy a járdaterület bérlője az elfoglalt terület felett a bérlet tartama alatt, vagyis április hó 15-étől október hó 15-éig, a világítás tekintetében is szabadon rendelkezik.

A választmány e határozatot tudomásul veszi.

VI. Bemutattatott a vidéki sörgyárosok kérvénye, melyben arra kéri a m. kir. pénzügyminisztert, hogy a söröspalaczkok hitelesítésének tervét végleg ejtse el. A sörgyárosok azért küldték meg e kérvényt az ipartársulatnak, hogy kérelmükhöz az ipartársulati is csatlakozzék, vagyis a kérvényt az ipartársulat elnöke is aláírja.

A választmány bővebb tanácskozás után kimondja, hogy a vidéki sörgyárosok kérelmével nem ért egyet, ellenkezőleg a maga részéről kívánja a sörös palaczkok hitelesítését, minélfogva a folyamodvány aláírására vonatkozó kérelem teljesítését megtagadja.

VII. Bemutattatott a néhai Reutter Nándor ipartársulati számvizsgáló végrendelezéséről szóló, VI. ker. kir. járásbirósági 93/4. számú végzés, mely szerint az ipartársulat a hagyatékból 1000 koronát kap a menedékhely alapjának javára.

A választmány az újabb adományt örömmel veszi tudomásul, s a birói végzést további eljárás végett kiadja dr. Solti Ödön társulati ügyész urnak.

VIII. Bemutattatott a szini akadémia igazgatójától, dr. Várady Antaltól érkezett levél, melyben az igazgató hivatkozik az ipartársulatnak az Eötvös-alap tanító egyesület irányában tanúsított támogatására, és arra kéri az ipartársulatot, hogy a sziniiskola növendékei közül is egykettőt élelmezni sziveskedjék.

A választmány e levelet ugyancsak kiadja dr. Solti Ödön ügyész urnak, azzal a kéréssel, hogy az igazgatóval az ügyét bővebben megbeszélni sziveskedjék.

IX. Bemutattatott a népszínház igazgatójától érkezett átirat, melyben arról értesíti az ipartársulatot, hogy a f. é. június hó folyamán kedvezményes áru színházi jegyekre szóló utalványokat bocsát az ipartársulat rendelkezésére.

A választmány az átiratot köszönettel veszi tudomásul.

X. Bemutattatott a «Szakács mesterség Lexikona» című munkára szóló előfizetési felhívás. A könyv szerzője: Szauer Sándor Temesvárott.

Tudomásul szolgál.

XI. Bemutattatott a VI. ker. előjáráságtól érkezett 25,421. számú, az időközben keletkezett új üzletek osztályba sorozására vonatkozó hirdetmény.

Tudomásul szolgál.

XII. Bemutattatott a Karsburgi tisztii kaszinó elnökségétől érkezett, a kaszinó vendéglőjének bérbeadására vonatkozó ajánlati hirdetmény.

Tudomásul szolgál.

XIII. Bemutattatott a budapesti munkaközvetítő intézet működéséről szóló, az 1901. év első negyedére vonatkozó jelentés.

Tudomásul szolgál.

XIV. Bemutattatott a budapesti mentő egyesület átirata, melyben köszönetet mond az ipartársulatnak az egyesület néhai igazgatója, dr. Kresz Géza elhunyt alkalmából kifejezett részvételért.

Tudomásul szolgál.

XV. Előterjesztetett Ruscher György egykori ipartársulati pénztárnok segély iránti kérvénye.

A választmány — figyelembe véve az elnök pártoló nyilatkozatát mely szerint Ruscher annak idején ipartársulatnál érdemeket szerzett magának, — folyamodó részére a rendelkezési alaphól 100 kor. segélyt utalványoz. Azonkívül az ipartársulat pénztárából pedig 20 kor. havi segélyt engedélyez.

XVI. Előterjesztetett Berner Ferencz segély iránti kérvénye.

A választmány folyamodó részére — minthogy folyamodó nem tartozott az ipartársulat kötelékébe — a rendelkezési alaphól utalványoz 20 korona segélyt.

XVII. Előterjesztetett a székes-főváros tanácsától érkezett . . . /901. I. számú határozat, melyben a tanács megküldi az ipartársulatnak a törvényhatóság közgyűlése által megállapított, a szálloda, vendéglő stb. iparos gyakorlatáról szóló új szabályrendelet egy példányát.

A választmány, minthogy már az előző ülésben elhatározta, hogy a szabályrendeletre vonatkozó közgyűlési határozatot, a társulati kényszerről szóló szakasz törlése miatt, a kereskedelemügyi miniszterhez megfelelőbezi, ezuttal elhatározza, hogy a felebbezést egy küldöttség a polgármesternek adja át.

XVIII. Dr. Solti Ödön ügyész előterjesztést tesz a magyar vendéglősök országos szövetségének alapszabályaira vonatkozó miniszteri leiratról s felsorolja a miniszterium által kívánt módosításokat.

A választmány az előterjesztést tudomásul veszi s a módosításokhoz a maga részéről hozzájárul.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett. Kmft.

Jegyzőkönyv. Felvétel a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata» által 1901. június hó 25-én tartott ülésről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Wirth Ferencz alelnök, Krist Ferencz, Ehm János, Nosek Ignác, Barabás József, Glück Frigyes, Kommer Ferencz, Müller Antal, Bittner Alajos, ifj. Sprung János, Bokros Károly, ifj. Kommer Ferencz, Förster Konrád, Wilburger Károly, Burger Károly választmányi tagok, Poppel Miklós titkár.

Távollétőket igazolták: Mehringer Rezső pénztárnok, Fürst Tivadar, Blaschka István, Prindl Nándor, Tóth József, Stadler Károly választmányi tagok.

I. Elnök üdvözlő a választmányt, az ülést megnyitja s jegyzőkönyv hitelesítőül Müller Antal és Ehm János urat kéri fel.

Azután előadja, hogy a mai tanácskozás tárgyát a vendéglősök nemzetközi szövetségének 1902. évben Budapesten tartandó közgyűlése és ezzel kapcsolatban az ipartársulat részéről szükséges intézkedések képezik. Véleménye szerint mindenekelőtt küldöttséget kell meneszteni a kormányhoz, azzal a kéréssel, hogy az ipartársulatot annak idején erkölcsi, esetleg anyagi támogatásban is részesítse. Evégből a küldöttség megfelelő memorandumot is vigyen a belügyminiszternek.

Azonkívül szükségesnek tartja, hogy az előkészítő bizottság már most megalakíttassék.

Az elnök indítványa felett igen élénk vita fejlődván melynél a kérdés a körül forgott, vajjon a küldöttség már most kérje-e a kormány támogatását, vagy csak azután, ha az ipartársulat már kész tervezettel fog rendelkezni.

Glück Frigyes, ifj. Kommer Ferencz, Bokros Károly, Kommer Ferencz és még mások véleményének meghall-

gatása után elhatározta a választmány, hogy a kormány támogatását már most kérelmezi s evégből a nagymélt. belügyminiszter urhoz a következő emlékiratot intézi:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

A «budapesti szállodások és vendéglősök ipartársulata» már évek óta éber figyelemmel kíséri mindama társadalmi és hatósági mozgalmakat, melyeknek kimondott céljuk: az idegenforgalom emelése hazánkban.

Minden alkalommal az vezérelte az intéző köröket, hogy szeretett hazánkban természeti szépségeit, ennek egyes tájait, vidékeit át kell adni az idegenforgalomnak, hogy azokat ne csak mi, hanem a külföld is megismerhesse és felkeresse.

Azonban az idegenforgalom emelésének kérdése mindezeidig csak az elmélet keretében mozgott és sem a társadalom, sem a hatóságok semmi pozitív lépést nem tettek, hogy a gyakorlat terére lépjenek ezen fontos közgazdasági kérdésben, mely ugy az államnak, mint az iparnak és kereskedelemnek az idegenforgalom fokozatos emelkedésével bizonyos fokozatos jövedelmet biztosít.

Mi, a kik már körülbelül egy évtized óta évről-évre ellátogatunk a «Szállodások Nemzetközi Egyesületének» kongresszusára, melyet minden évben egy más világ városban tartanak meg, közvetlen tapasztalatunk alapján állíthatjuk, hogy ott, a hol ezeket a nemzetközi kongresszusokat tartják, az államkincstárnak egy oly bevételi forrását ismertük meg minden egyes alkalommal, mely szeretett hazánkban — mert idegenforgalmunk nincs — teljesen ismeretlen.

Csak a június hó elején Stockholmban lefolyt kongresszusra hivatkozva, az ottani posta kimutatása szerint a kongresszus tartama alatt naponta körülbelül 20,000 képes levelezőlapot továbbított külföldre a stockholmi posta.

Azokat a levelezőlapokat, melyeket az utban eső állomásokon továbbítottak, figyelembe sem véve, már magában a Stockholmban való három napi tartózkodás is tetemes bevételt biztosított a svéd államkincstárnak csak a levelezés útján; nem is számítva ama bevásárlásokat, melyek minden egyes alkalommal szemünk láttára történtek és a melyekből az odavaló ipar és kereskedelem látta a hasznot.

Tekintettel továbbá arra, hogy ezen kongresszusokat — a hivatalos statisztika kimutatása szerint — átlag 300 külföldi szállodás látogja, s ha felvesszük, hogy egy szállodás naponta 25—30 idegen utassal érintkezik, akkor bátran állíthatjuk, hogy a 300 kongresszusi tag mintegy 3—4 millió utassal értekezik egy év leforgása alatt. Már most, ha e 3—4 millió utasnak csak a minimális hányadát sikerül megnyernünk idegenforgalmunk részére, ez oly eredmény, mely kezdetben kielégítőnek mondható. És a «Szállodások Nemzetközi Egyesülete» egy oly erkölcsi testület, melynek minden egyes tagja köteletségének ismeri a tagok kölcsönös pártolását.

Ilyen közvetlen tapasztalatok alapján látva azt, hogy az idegenforgalom minő hasznokat hajt annak az országnak, a hol idegenforgalom már létezik, évek óta azért küzdöttünk, hogy a külföld szállodásait minél előbb Budapesten láthassuk vendégeink gyanánt.

Küzdöttünk, harcoltunk nagy világvárosokkal, míg végre sikerült kivivnunk, hogy a «Szállodások Nemzetközi Egyesülete» jövő év szeptember havában Budapesten, szeretett székesfővárosunkban tartja évi kongresszusát; és pedig 3 napon át Budapesten, 3 napon át hazánk egyes szép vidékein.

Látszólag ez az eredmény tisztán csak a vendéglős-ipart érdekli, lényegében azonban nagy horderővel bír az idegenforgalom emelésére. Mert külföldön a szállodások bonyolítják le a világforgalmat és sajnálattal kell bizonyí-

tanunk, hogy szeretett hazánkat alig-alig ismerik külföldi szaktársaink. E tekintetben nem óhajtunk részletekbe bocsátkozni s csak arra akarunk rámutatni, hogy nemcsak az idegenforgalom emelése, hanem hazai kivitelképes termékeink megismertetése érdekében is szükségessé vált, hogy külföldi szaktársainkat is meghívjuk hozzánk, hogy bemutathassuk kivitelképes termékeinket és megismertessük szeretett fővárosunkat és drága hazánk szép tájait azon elemeknek, akik a világforgalom gyepőit kezükben tartják és egyenként, majd együttesen irányítják.

Az összes eddigi kongresszusokon azt láttuk, hogy az egyes országok magas kormányai, a vendéglátó városok hatóságai, társadalma minden lehető elkövettek, hogy a kongresszust igaz vendégszeretethen, méltó fogadtatásban részesítsék, a mi azt bizonyítja, hogy a «Szállodások Nemzetközi Egyesületé»-ben azt a faktort látják a külföldön, mely hivatva van az idegen forgalmat megteremteni ott, a hol nincs, és fejleszteni, emelni ott, a hol már megvan.

A legutóbbi svédországi kongresszus, melyet a magas svéd kormány összminiszteriuma erkölcsi és anyagi támogatásban részesített, örökké felejthetetlen marad minden egyes résztvevő előtt. Ez a kongresszus az által is kitént fényben és pompában, hogy Ő Felsége II. Oszkár svéd király magas trónusáról rábocsájtotta uralkodói kegyének fényét az egyesület működésére, mely fénysugár mint áldást hozó nap világított a kongresszus összmunkálataira.

Nem kevésbé jótékonyan hatott Keresztély dán király és Frigyes dán trónörökös Ő Felségeik külföldről küldött üdvözlő távirata, midőn a kongresszus tagjai Dánia fővárosának vendégei voltak.

Mi magyar vendéglősök az idegenforgalom emelésére elültettük az első apró, gyenge csemetét szeretett hazánk földjébe. A talaj elég jó ahhoz, hogy a csemetéből erőteljes törzs fejlődhesse. Mi szeretettel, szorgalommal, becsületes munkával óhajtjuk ápolni, fejleszteni ezt az ültetvényt, azonban az anyagiakban sokkal gyengébbek vagyunk, semhogy a magunk erejével adjuk meg az életbe léptetendő idegenforgalom plántájának mindama táperőt, melyre a csirázásban levő szervezetnek szüksége van.

Meg vagyunk győződve arról, hogy Nagyméltóságod az idegenforgalom emelését célzó ezen első lépésünk értékét mérlegelve, nem veszi rossz néven tőlünk, ha ily nagyfontosságú ügyben a bölcs vezetése alatt álló magas kormány erkölcsi és anyagi támogatásáért a legmélyebb tisztelettel esedezünk és ezen kérelmünkhöz még azt vagyunk bátrak hozzáfűzni, hogy adandó alkalommal tanácskozásainkhoz kegyeskednék egy teljhatalmu megbizottját kiküldeni.

Budapesten, 1901. június 25-én tartott ülésből a vendéglősök és koresmárosok ipartársulata.

Azután Glück Frigyes javaslatához képest szerveztett az előkészítő-bizottság és pedig:

I. *Nagybizottság*, melynek tagjai: a választmány és az önként vállalkozó ipartársulati tagok; továbbá a kormány és a székesfőváros hatóságának, valamint a helybeli sajtónak és a társadalomnak külön meghívott képviselői, mint tiszteletbeli tagok.

II. *Végrehajtó-bizottság*, melynek elnöke Gundel János ipartársulati elnök; közreműködő szervei pedig az ipartársulat elnöksége és a választandó pénzügyi-bizottság.

III. *Rendező bizottság*, melynek elnöke Glück Frigyes, tagjai pedig a szállodások, vendéglősök nemzetközi szövetségének helybeli tagjai, névszerint: Kammer Ernő, Kommer Ferencz, ifj. Kommer Ferencz, Burger Károly, Müller Antal, Kriszt Ferencz, Förster Konrád, Pelzmann Ferencz, Stadler Károly, Petánovits József, Blaschka István, Schmidt Károly, Ehm János, Barabás József.

A bizottságok hatásköre úgy állapított meg, hogy a rendező bizottság munkálatait a végrehajtó-bizottság elé terjeszti; viszont a végrehajtó bizottság a nagy bizottságnak számol be.

Végül megválasztották a kormány támogatását kérő küldöttség tagjai, névszerint: Gundel János, Glück Frigyes, Stadler Károly, Kammer Ernő, Kommer Ferencz, Petánovits József, Burger Károly, Krist Ferencz, Müller Antal, Förster Konrád, Pelzmann Ferencz, Barabás József, Ehm János, Schmidt Károly, Bokros Károly.

Több tárgy nem lévén napirenden, a választmányi ülés befejeztetett. Kmft.

Szabályrendelet. Az ipartársulat a székesfőváros törvényhatósága által alkotott új szabályrendelet ellen a következőleg felebbezett:

Nagyméltóságú Miniszter úr, Kegyelmes Urunk!

Budapest székesfőváros törvényhatósága a folyó évi május hó 15-én tartott közgyűlésében 595. szám alatt hozott határozatával, az 1884. évi XVII. t.-cz. 10. §-ának a) pontjában említett fogadó, vendéglő, koresma, sörház stb. iparok gyakorlásáról szóló 1884. évi november hó 13-án 743. kgy. szám alatt alkotott szabályrendelet hatályon kívül helyezése mellett, új szabályrendeletet állapított meg.

A székesfőváros t. tanácsa az új szabályrendelet közhirre tétele iránt a folyó évi május hó 24-én 34974/I. szám alatt kelt határozattal intézkedvén, az a folyó év június hó 14-ik napján 30 napra kifüggesztetett.

Alólirott ipartársulat, mint közvetlenül érdekelt fél, kénytelen a közgyűlés határozata ellen felebbezéssel élni:

Felebbezésünk indokait van szerencsénk az 1872. évi XXXVI. t.-cz. 8. §-a alapján a törvényes határidőn belül a következőkben előterjeszteni:

A székesfővárosi t. tanács jogügyi osztálya által előterjesztett szabályrendelet-tervezet 3. §-ában a következő rendelkezések foglaltattak:

3. §. Az 1. §. első bekezdésében felsorolt üzletek nyitására iparendélyt csakis az ipartörvény értelmében iparüzésre jogosított oly egyén nyerhet, ki:

a) magyar honpolgár;

b) teljes megbízhatóságát a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatala által külön e célra kiállított bizonyítvánnyal igazolja;

c) igazolja azt, hogy tagja az általa gyakorolni szándékolta iparág szerint Budapesten megalakult ipartársulatnak.

E szakasz c) pontjának felvételét a székesfővárosi tanács jogügyi osztálya, terjedelmes indokolásában szükségesnek mondotta azért, mert ennek híján az ipartársulatok fennállása veszélyeztetve volna, pedig ezeknek közreműködésére úgy az állami, mint a fővárosi hatóságoknak szükségük van, mert: közreműködnek az 1899. évi XXV. t.-cz. értelmében az italmérségi illeték megállapításánál, valamint a III-ad osztályu keresetadó kivetésénél. Tájékoztató véleményt adnak az iparhatóságnak, egyesek személyi- és vagyoni viszonyai felől. Hasznos szolgáltatásokat tesznek az adóbehajtás körül. Segélyezik az elszegényedett tagokat, átvállalván ezáltal a hatósági segélyezés egy részét. Annak felemlítése után, hogy Ausztriában már országos törvény intézkedik az ipartársulati tagság kötelező volta iránt, végül azon vélemény jut az indokolásban kifejezésre, hogy az 1884. évi XVII. t.-cz. 152. §-ában foglalt tiltó rendelkezés az ipartársulatoknak szól; ellenben a törvényhatóság, miként ezt már több példa igazolja, szabályrendeletben kimondhatja, hogy az ipartársulati tagság kötelező.

Nagyméltóságú Miniszter úr!

A szabályrendelet-tervezetet, mielőtt az a közgyűlés elé került, előzetesen tárgyalta:

1. a kerületi előljárók értekezlete;

2. a budapesti kereskedelmi és iparkamara;

3. az országos magyar iparegyesület;

4. a székesfőváros törvényhatóságának jogügyi bizottmánya;

5. iparügyi bizottmánya és

6. közrendészeti bizottmánya; végül

7. a székesfőváros tanácsa;

tehát mindazon fórumok, melyek iparügyekben egyrészt határozatokat hozni illetékesek; másrészt iparrendészeti kérdésekben véleményt és utmutatást adni hivatvák. Azonkívül még az érdekelt ipartársulatok véleménye is kikérte.

Mind e tárgyalások során többrendbeli módosításon ment át a tervezet s így minden irányban megrostálva, a 3. §. c) pontjának, mint a szabályrendelet egyik lényeges részének tudatos meghagyása mellett került a közgyűlés elé.

A közgyűlés — dr. Vázsonyi Vilmos bizottsági tag felszólalása folytán — mégis törölte a tervezet szövegéből a 3. §. c) pontját, engedvén felszólaló azon érvelésének, hogy e pont ellentétben áll az ipartörvényvel.

Mi: mély tisztelettel alólirott ipartársulat, a kérdés megítélésénél feltétlenül osztjuk a székesfővárosi tanács és a vele egyetértő bizottmányok véleményét, úgy értelmezvén az 1884. évi XVII. t.-cz. 152. §-át, hogy az ipartársulatok senkit sem kötelezhetnek a társulatba való belépésre, de a szabályrendeletek alkotására törvény által jogosított hatóság, — különösen a jelen esetben, midőn minden körülmény annak helyessége, czélszerűsége és hasznos volta mellett szól, — kimondhatja azt, hogy ipar-engedélyt csak olyan egyénnek ad, a ki igazolja, hogy tagja az ipartársulatnak.

A székesfőváros t. tanácsának indokolásában felsorolt érvek is elég nyomósak arra, hogy a társulati kényszer kimondását úgy az állam, mint a székesfőváros érdekéből, valamint saját szempontunkból is üdvösnek, kívánatosnak tartjuk.

Mindamellét el nem mulaszthatjuk még felemlíteni, hogy nemcsak a székesfőváros hatósága látta szükségesnek eddig is minden engedélyhez kötött iparágnál a társulati kényszert kimondani, *de az ez iránt alkotott szabályrendeleteket a magas kormány is mindenkor jóváhagyással látta el, tehát helyesnek minősítette a főváros hatóságának ily irányban történt intézkedését.*

Hivatkozunk e tekintetben a bérkocsi-iparról szóló 1896. évi 470. közgyűlési szám alatt,

a zsidóiparról szóló 1897. évi 490. kgy. szám alatt és

az öszeres iparról szóló 1898. évi 1246. kgy. szám a. alkotott szabályrendeletekre, melyekben a társulati kényszer szintén bennfoglaltatik s melyek a magas kormány részéről mégis jóváhagyást nyertek.

Pedig mi a szállodás- és vendéglős ipart minden államra nézve sokkal fontosabbnak tartjuk az előbb említett iparágak bármelyikénél. Megerősíti e véleményünket az a rendkívüli ünnepélyes fogadtatás és szerfelett kedvező előzékeny bánásmód, melyben minden állam, illetőleg világváros, az évenként tartatni szokott nemzetközi vendéglős kongresszust részesíti, miként ez például az idén Stockholmban történt.

Különben azt, hogy az italméréssel kapcsolatos vendéglős ipar államgazdasági szempontból mily fontos tényező, a magas pénzügyi kormány méltathatja leginkább s hogy az ipartársulatok milyen hasznos szolgálatokat tehetnek, azt a magas kormány szolgálatában álló pénzügyi hatóságok igazolhatják s az ipartársulat hiányait is ők érzik legjobban, mert gyakran nem adhatjuk meg nekik a kívánt felvilágosítást, csupán azért, mert a keresett egyén nem tagja ipartársulatunknak.

Hogy saját szempontunkból véve, mennyire fontos iparunkra nézve az, hogy a társulati kényszer életbe lépjen, ezt nem kívánjuk ezuttal Nagyméltóságod előtt bővebben fejtegetni, mert hiszen a vendéglős kongresszusok nevében, a vendéglős ipar képesítéshez kötése végett úgy

az előbbi, mint a jelenlegi m. kormányhoz intézett emlékiratainkban többször volt alkalmunk ez irányban nyilatkozni s most csak ismétlésbe esnénk; csupán azt a körülményt említjük fel javunkra újból, hogy azelőtt, még Budapest főváros tulajdonát képezte a regále-jog, csak olyan egyén kapott italméresi engedélyt, a ki ipartársulatunknak tagja volt, s mondhatjuk: nemcsak ipartársulatunk, de a főváros is nagy hasznát vette annak!

A székesfővárosi törvényhatóság közgyűlésének határozatát még azért is meg kellett felebbeznünk, mert a benne található ellentétes intézkedésből zavarok támadhatnak.

Ugyanis a 3. §. c) pontjának törlése után is érvényben hagyatott az 57. §. mely szerint pedig a szabályrendelet intézkedései alá tartozó üzlettulajdonosok 30 napon belül kötelesek az ipartársulatba belépni.

Már pedig a mondott két szakasz egymás nélkül nem érvényesülhet.

Tudva azt, hogy Nagyméltóságod minden számbavehető ipari tényezőt, melynek törekvése szeretett hazánk iparának föllendítésére irányul — készséggel támogat, mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a székesfőváros törvényhatósága által megállapított új szabályrendeletbe, az eredeti tervezetben bennfoglalt 3. §. c) pontját, melynek segítségével közhasznú tevékenységünket sokkal fokozottabb mérvben fejthetjük ki, felvételni kegyeskedjék.

Budapesten, 1901. évi június hó 21-én.

A budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata.

A sörgyárakról. Az ipartársulathoz panaszok érkeztek a miatt, hogy a helybeli sörgyárak raktáraikban olcsóbban adják a sört a közönségnek, mint a milyen árban a vendéglős kapja. Ennek következtében az ipartársulat a következő átiratot intézte a sörgyárosok egyesületéhez:

A budapesti serfőzdek egyesülete tekintetes Elnökségének Budapesten. Tekintetes Elnökség! Ipartársulatunk tagjai panaszt intéztek hozzánk az iránt, hogy a t. Sörgyárak raktáraiban a sört hordókban éppen olyan árban adják el magánegyéneknek, mint a milyen árban a vendéglősök kapják; továbbá, hogy némely raktárban palaczk-sört egyenként is árusítanak és pedig nagy palaczkot 13 $\frac{1}{2}$ krajczárért, tehát olyan árban, amilyen árban a vendéglős nem is adhatja, mert ő maga is 12 $\frac{1}{2}$ krajczárért veszi, pedig nagyban vásárol.

Ebből tisztán látszik, hogy a sörgyárak — raktáraik révén — legyőzhetetlen konkurrencziát teremtenek a sör kicsinyben való elárúsítása által a vendéglősöknek.

Távol áll tőlünk az a szándék, mintha a t. sörgyárak elárúsítási jogát kétségbevonni, vagy az elé akadályokat gördíteni akarnánk, de tekintettel ama szoros üzleti kapcsolatra, mely közöttünk, vendéglősök között és a t. sörgyárak között fennáll, de különös súlyt helyezve arra, hogy a vendéglősök üzleti foglalkozását, vagyis létfeltételének alapját éppen a szeszes italok kimérése és kis mértékben való forgalomba vitele képezi, úgy hisszük, nem követünk el szerénytelenséget, ha arra kérjük a sörgyárak t. Egyesületét, hogy kölcsönös megállapodás után odahatni méltóztassanak, hogy a sörgyárak raktáraiban a nem vendéglői iparral foglalkozó magánegyének olcsóbban ne kaphassák a sört, mint a vendéglős, sőt inkább abból a szempontból, mert a közönség szükségletét kicsinyben kielégíteni a vendéglős van hivatva, egyesek a sört akár hordóban, akár palaczkonként, a sörgyárak raktáraiban csakis a vendéglősök által fizetett árnál magasabb árban kaphassák.

A t. Egyesület szives válaszát várva,

Budapesten 1901. május hó 21-én tartott ipartársulati ülésből.

Szakiskola.

A budapesti vendéglős-szakiskola évi jelentése

az 1900—1901. iskolai évről. — Kiadta az iskola felügyelő-bizottsága.

A szakoktatás országos szervezése.

A magyar vendéglősök országos szövetségének megalkotása több üdvös eszmének megvalósítását eredményezte.

Mert áldás jár a nagyszabású és nemes eszmék nyomán. Új életet, új levegőt, új hangulatot, szóval: új világot tudnak azok teremteni, melyben fejlődésnek, virágzásnak indul minden.

Azok között az eszmék között, melyeknek megvalósulása az országos szövetség megalkotásának üdvös eredménye, a vendéglős-*ipar jövője szempontjából* legfontosabb: a szakoktatás országos szervezésének kimondása és megindítása.

E célból az országos szövetség kebelében tanonczügyi szakosztályt létesítettek.

Ez a szakosztály, mely 13 vidéki tagon kívül a budapesti vendéglős-szakiskola felügyelőbizottságának összes tagjaiból áll, 1900. évi október 26-án megalakult, s ez alkalomból a következő felhívást intézte a vidéki tagokhoz:

Az 1900. év nyarán Aradon tartott vendéglős-kongresszus az országos vendéglős-szövetség megalakítását kimondván, a szövetség egyik feladatául tűzte ki a tanonczok szakoktatásának országos szervezését. E célból a végrehajtóbizottság kebelében országos tanoncz-oktatási szakosztályt létesített és e szakosztály tagjaiul megválasztotta a budapesti szakiskola felügyelő-bizottságának tagjait és még tizenhárom vidéki tagot.

Tekintetességed a vidéken mindig egyik kiváló vezére volt a vendéglősiparnak.

A kongresszus jól ismervén Tekintetességednek e téren kifejtett buzgalmát, elért sikereit és méltó érdemeit, sietett Tekintetességedet az országos tanonczoktatási szakosztály tagjául megválasztani.

Erre vonatkozó értesítésünket b. czimére már el is küldöttük.

Ez alkalommal tisztelettel értesítjük Tekintetességedet, hogy az országos tanonczoktatási szakosztály m. évi november hó 26-án meg is alakult.

Az alakuló ülésre, mivel ez alkalommal csupán a megalakulás formáságai történtek meg, nem láttuk szükségesnek, hogy a vidéki tagokat is felfárasztjuk; elégnek gondoltuk, ha levélben adunk informálást erről az első ülésünkről.

Ez a célja a mostani levelünknek.

Legelső sorban arról a határozatunkról értesítjük Tekintetességedet, hogy a vidéki tagokat majd csak a nagy-gyűlés alkalmával tartandó szakosztályi ülésre hívjuk egybe, addig tartandó üléseinkről továbbra is, és esetről-esetre, levélben adunk kimerítő értesítést.

Felkérjük Tekintetességedet az alakuló ülés határozata értelmében arra, hogy az ott létesítendő szakiskola érdekében minden lehetőket elkövetni kegyeskedjék. A budapesti-szakiskola felügyelőbizottságának teljes odaadó támogatásáról biztosítjuk Tekintetességedet. Tapasztalataink közlésével, tanácsainkkal, szükség esetén közbenjárásunkkal mi mindig örömmel állunk a vidéki tagok szolgálatára az ügy érdekében.

Már előre is tanácsoljuk, hogy a tanonczok lajstromoztatását és a szerződés-kötés kötelezettségét mindenütt vétesék gyakorlatba.

Tanácsoljuk továbbá, hogy alakítsanak helyi bizottságot, melyben a szakiskola létesítésének eszméjét érlelik, s vitassák meg mindazon módokat és eszközöket, melyek az eszme megvalósítását vidékenként lehetővé teszik.

És kegyeskedjék minket időről-időre értesíteni az elért eredményről, hogy mi innét a központból a törekvők elé buzdító és követendő példát; a bizalmatlanok és hishitűek elé pedig meggyőző erejű sikert állíthassunk oda.

Ezek után maradtunk Tekintetességednek, mint iparunk kiváló vezérférfiának. Budapest, 1901. jan. 20., szak-társi és hazafias üdvözléssel alázatos szolgálai: *Glück Frigyes* s. k. elnök, *Walter Károly* s. k. titkár.

Ennek a felhívásunknak szép és üdvös eredményeként csakhamar Győrből, Debreczenből, Aradról és Nagy-Váradról kapott a szakosztály a legszebb reményekkel biztató értesítést.

Győrből a pinczeregylet érdemes elnöksége azt tudatja velünk, hogy az ottan létesítendő szakiskola alapjára immár 6000 korona alappal rendelkeznek, melyhez legutóbb ugyancsak a pinczeregylet még 1000 koronát ajánlott fel, olyképpen, hogy azt az évenként tartandó egyetemen jövedelméből részletenként fizeli be.

Debreczenből arról értesít az ipartársulat t. elnöksége, hogy az ott létesítendő szakiskola alapja 2600 korona, s hogy az ipartársulat egyik lelkes vezérfiát: *Márkus Jenőt* nyerték meg a szakiskola létesítésének keresztülvitelére, a ki rögtön ide fordult a központhoz s elkérte a szervezési szabályzatot, valamint a budapesti szakiskola összes kiadványait és évi jelentéseit.

Aradról *Nagy Lajos*, a Fehér-Kereszt szálloda tulajdonosa, lelkes levelében azt írja, hogy őszre megindítja az akcióit.

Nagy-Váradról pedig *Stern Hermann*, a vendéglősipar váradi lelkes Mentora nem kevesebbel biztat, mint-hogy Várádon novemberben megnyitják a szakiskolát.

Az ország egyéb városaiban pedig, mint: Szegeden, Kolozsvárt, Temesvárott, Kassán, Miskolczon, Szalmárt, Pozsonyban, Székesfehérvárt, Pécsen, Sopronban és Szombathelyen mindenütt folyik a bizottságok megalakítása. Szóval mindenütt lelkes vezérfiak állanak sorompóba a szakoktatás ügyének országos szervezésére.

A vezérkar teltre készen áll mindenütt.

Szaktársak, itt az idő a nemes, nagy küzdelemre: álljatok melléjök! Nekünk ki kell vívnunk a magunk erejével a vendéglősipar hecsületét: be kell juttatnunk iparunkat a képesítéshez kötött iparágak sorába!

Talán hosszas, és mindenestre nagyon küzdelmes ez az út: de annál édesebb lesz a magunk szellemi és erkölesi erejét dicsőítő siker: a kivívott diadal!

Ezzel a lelkünkben szálló, ezzel a szívünkben szakadt biztatással nyújtjuk mindenki kezébe ezt az évi jelentést, mely szakiskolánk hatodik esztendei működéséről adván számot, fennen hirdeti, hogy: *a jövő a miénk!*

De csak úgy, ha már ma biztosítjuk azt!

Budapest, 1901. június havában. A felügyelő-bizottság nevében: *Glück Frigyes* s. k. elnök. *Száva János* s. k. jegyző.

Az iskola állapota.

A tanári testület tagjai és munkakörük.

1. *Walter Károly*, igazgató, az orsz. iparokt. tanács tagja.
2. *Havas István*, székesfővárosi tanító, a II. b. és III. a. és III. b. osztályok főnöke, tanította a számtant a II. a., II. b. III. a., III. b. osztályokban heti 6 ó.
3. *László Albert*, az I. a. o. főnöke, tanította a francia nyelvet mindkét csoportnál minden osztályban és a német nyelvet az I. a. osztályban heti 7 ó.
4. *Mitrovácz Adolf*, szakelőadó, tanította a felszolgálást és illemtant a II. b. és III. b. osztályokban, heti 2 ó.
5. *Samu István*, főgymn. tanár, tanította a magyart az I. b. és II. b. osztályokban, és az üzleti fogalmazást a, III. a. és b. osztályokban, heti 6 órában.
6. *Száva János*, székesfővárosi tanító, a tanári testület képviselője a szakiskola felügyelő-bizottságában és egyúttal a bizottság jegyzője, a II. a. oszt. főnöke, tanította

I. a., a II. a. és III. a. osztályokban a magyar és az üzleti fogalmazást és az I. a. o. a számtant, heti 6 ó.

7. *Török István*, szakelőadó, tanította a felszolgálat és illemtant a II. a. és III. a. osztályokban, heti 2 óra.

8. *Vaszkó György*, székesfőv. polg. isk. tanár, az I. b. osztály főnöke, tanította a vegytant és természettant, természetrajzot a III. a. és III. b. osztályokban, a németet és a számtant az I. b. o.-ban, heti 7 ó.

Az iskola működése.

A beiratkozás szept. hó 6-án vette kezdetét s szept. hó 15-én ért véget. A felügyelő-bizottság határozata alapján azonban az évközben jelentkezett tanulók is fölvétettek.

Beiratkozott összesen 263 tanuló.

Ez a létszám osztályok szerint így oszlott meg:

A. csoport	I.	91	II.	39	III.	18
B. »	I.	71	II.	32	III.	12

Összesen: 162 + 71 + 30 = 263

Kimaradt:

A. csoport	I.	34	II.	5	III.	4
B. »	I.	34	II.	7	III.	2

Összesen: 68 + 12 + 6 = 86

Felszabadult:

A. csoport	I.	3	II.	7	III.	5
B. »	I.	1	II.	5	III.	1

Összesen: 4 + 12 + 6 = 22

Meghalt az I. b. osztályból 1.

Létszám az év végén:

A. csoport	I.	54	II.	27	III.	9
B. »	I.	35	II.	20	III.	9

Összesen: 89 + 47 + 18 = 154

Felsőbb osztályba léphet:

A. csoport	I.	35	II.	23	III.	8
B. »	I.	30	II.	16	III.	8

Összesen: 65 + 39 + 16 = 120

Ismétlésre utasított:

A. csoport	I.	19	II.	4	III.	1
B. »	I.	05	II.	4	III.	1

Összesen: 24 + 8 + 2 = 34

Igazolt mulasztások:

A. csoport	I.	176	II.	325	III.	164
B. »	I.	429	II.	245	III.	125

Összesen: 605 + 570 + 289 = 1464

Igazolatlan mulasztások:

A. csoport	I.	268	II.	23	III.	31
B. »	I.	28	II.	47	III.	29

Összesen: 296 + 70 + 60 = 426

A mulasztások összege tehát félnapokban: 1890. Mulasztott összesen: 146 tanuló. Semmit sem mulasztott 8 tanuló. 8 hónapnál kevesebb ideig járt iskolába 76 tanuló.

Jutalmazások.

Jutalmazásokra a következő jutalmak állottak rendelkezésünkre:

1. Glück Frigyes 10,000 koronás «István-alapítványa», melynek évi 400 kor. kamata utazási ösztöndíjjal adatik ki.

2. A Gundel-féle alapítvány: 80 kor.

3. A Rajág- és Fänkl-féle alapítvány: 8—8 kor., összesen 16 kor.

4. Francois Lajos cs. és kir. udv. szállító pezsgőgyáros: 100 kor.

5. Glück Frigyes adományából az «Inyes mester-ség» cz. szakmunka több példánya.

A felügyelő-bizottság határozata értelmében e jutalmak, az első számú utazási ösztöndíj kivételével mind könyvekben osztattak ki.

És pedig: *Iparosok olvasótára*, nagy kötet, több példányban; *Rottenhöfer: Szakácskönyv*, több példányban; *Petőfi összes költeményei* (mill. kiadás), több példányban; *Arany János: Kisebb költemények*, több példányban.

Jutalmazottak.

A Glück-féle 400 koronás utazási ösztöndíjat a tanári testület kijelölése s a felügyelő-bizottság választása és az ipartársulat képviselőjében az ipartársulat elnökének hozzájárulása mellett: Tomor Ferencz III. a. osztályu tanuló nyerte el, a ki a jövő évi január hó elején fölvehető ezen ösztöndíjjal külföldi tanulmányutra köteles menni s utjának eredményéről annak idején beszámoló jelentést írni.

Francois Lajos pezsgőgyáros 100 koronás adományát két egyenlő részre osztva kapták: *Arany József* és *Wagner István* III. b. o. tanulók kitün. előmenetelükért.

A többi jutalomban, melyeket könyvekben osztottunk ki, a következő tanulók részesültek; ki előmenetelért, ki meg szorgalmáért:

Dankovszky Ede, *Hiesz Mihály*, *Ifj. Nagy János*, *Pol-lák Ede*, *Stutzenberger József*, *Wéber Gyula*, *Wingler Jenő* I. a. osztálybeli tanulók.

Dajka . . . I. b. osztályu tanuló.

Weszely Kálmán I. b. osztályu tanuló.

Kerekes János, *Lakatos József*, *Niemcsik Frigyes*, *Widder Miksa*, *Zinhóber Ferencz* II. osztálybeli tanulók.

Pencz Ferencz (*Rottenhöfer-féle nagy szakácskönyv*) *Berger Imre*, *Reichhard István*, *Schandl Gábor* II. b. osztálybeli tanulók.

Egger Béla (*Rottenhöfer-féle nagy szakácskönyv*) és *Zsodákovits István* III. a. osztálybeli tanulók.

Végül a következők azért részesültek jutalomban, mert egyetlenegyszer sem mulasztottak. Ezeknek gazdájukat is fölemlítjük, hogy különösen is kiemeljük érdemüket, a miért tanonczaik iskolázását így gondolják és elősegítik, mert a mennyire igaz az, hogy a tanonc rendetlen iskolába járása a gazda szégyene. éppen úgy tisztessége és érdeme, ha rendesen, sőt példaszzerű pontossággal látogatják tanonczaik az előadásokat.

Stadler Károly keleti p. u. vendéglőjéből: *Fekete József*, I. a. *Nagy Gyula*, *Foschner Adolf* és *Horváth Antal* I. b. osztálybeli tanulók.

Keresztes István I. b. o. tanuló. Főnöke: *Gundel János*.

Kunsztly Aladár I. b. o. t. Főnöke: *Peltzmann Ferencz*.

Tonigold Simon I. b. o. t. Főnöke: *Glück Frigyes*.

Nagy Gyula III. b. o. t. Főnöke *Braun Testvérek*.

A jutalmakért a nemes szívű adakozóknak ezuttal is hálás köszönetet mond a bizottság.

Nevezetesebb események.

A most mulott tanév folyamán történt események felsorolását a tavalyi évvizsgálatokkal kezdjük.

Jubiláris év lévén szakiskolánk tavalyi esztendeje, valóban *örömmünnyeppe* vált a befejezése.

Az évvizsgálatokon ugyanis a székesfőváros köz- és társadalmi életének legkiválóbb alakjai voltak jelen.

A szakiskola vezetősége ez alkalommal is hálás szí-vel mond köszönetet a megjelent kitünőségeknek, hogy érdeklődésüknek ily kedves is ily megtisztelő módon adtak kifejezést.

A szakiskola vezetősége ebben örömmel látja a *szakképzettségre törekvő polgári munka* tisztességének elismerését és méltatását. De különös hálával is köszöni ezt a szakiskola felügyelő-bizottsága, mert abban éppen az ő ily irányu munkálkodásának erkölcsi megjutalmazását látja.

Ezt az erkölcsi megjutalmazást nagybecsűvé teszi a felügyelő-bizottság előtt az a feledhetetlen kedves szerencse, hogy azt magának a székes főváros főpolgármesterének *Márkus József* ő méltóságának személyes jelenléte mintegy a felsőbb megerősítés jellegével látta el.

Kortörténeti jelentőségű mozzanattá emelkedik ez a modern magyar ipari kultúra és az újabb társadalmi élet mai korszakában.

Érezte ezt a szakiskola felügyelő-bizottsága, ugyanazért ezt az emlékezetes látogatást jegyzőkönyvében megörökítette és ő méltóságához a következő köszönő levelet intézte.

«Méltóságos Főpolgármester Úr!

Ezekben a tiszteletteljes sorokban a budapesti vendéglős-szakiskola felügyelő-bizottságának igaz és őszinte háláját tolmácsoljuk Méltóságod iránt.

Szakiskolánk létesülése óta jelentékeny anyagi s ugyanoly mértékű erkölcsi támogatásban részesült a székesfőváros részéről: ezért legelső sorban Méltóságodnak tartozunk hálával, mert Méltóságod ugy előbbi diszes állásában, mint mostani magas méltóságában is a székesfőváros vendéglőiparának erkölcsi és anyagi istápolását kulturális feladatnak ismervén el, ez iparág fejlődését állandóan figyelemmel kísérni méltóztatott.

Most pedig a szakiskola öt éves fennállásának jubileumán: a most lefolyt iskolai esztendő befutó záróvizsgálatokon személyesen jelen volt Méltóságod.

Ügyünk iránt való igaz érdeklődésének oly nagybecsű jele, a kitüntető megtiszteltetésnek oly magas foka ez, hogy szakiskolánk öt éves fennállása alatt vívott küzdelmeinket Méltóságodnak ez a lépése: *kulturális törekvéssé szentesítette.*

S hogy e törekvésünkben valóban győzelmet aratunk: azt méltóságodnak ez a tanuskodása kétségtelenné tette.

Ez a mi fáradozásainknak legkedvesebb jutalma.

Maga pedig a tény szakiskolánk és a vendéglőipar történetének örök emlékezetben megőrzendő eseménye.

Az elismerésnek azt a pálma-ágát azonban, melyet nekünk a Méltóságod kegyessége nyújtott; az a kegyesség, melynek segítő kezét, támogatását minden alkalommal éreztük: hálánk ösztönzésére Méltóságod hervadhatatlan érdemeinek koszorujába fűzzük.

Maradtunk Méltóságodnak Budapesten, 1900. évi jun. hó 14-én igaz hódolattal készséges szolgálói: A budapesti vendéglős szakiskola felügyelő-bizottsága: *Száva János*, s. k. jegyző. *Glück Frigyes* s. k. elnök.

A záróvizsgálaton jelen volt kitünőségek közül külön mondunk még hálás köszönetet *Mártonfy Márton* min. osztály-tanácsos, orsz. iparoktatási főigazgató úrnak, aki ugy ez alkalommal, mint szakiskolánk legelső vizsgálatától kezdve minden évben szerencsétleni szakiskolánkat kitüntető látogatásával, a vizsgálatokat fáradhatatlan buzgósággal vezeli, buzdítja a felügyelő bizottságot, a tanári kart, az érdekelt ipartársulatot, a jelenlévő vendéglősöket, lelkes szavaival elragad mindenkit, a tanuló ifjúságot pedig lelkes és bölcs tanácsokkal látja el. Valóban ő nagyságának megköszönhetetlen hálával vagyunk immár adósai; kérjük, hogy ajándékozzon meg minket továbbra is hasonló támogatással s mi arra törekszünk, hogy szakiskolánkban és bennük mindig örömet találja. A harmadik illusztris vendégünk, a ki szintén évről évre hasonló érdeklődést tanusít szakiskolánk iránt: *Gelléri Mór* kir. tanácsos, az orsz. iparegyesület igazgatója. Jóindulatáért, pártfogásáért fogadjon ez alkalommal is kifejezett köszönetünket.

Március tizenötödike megünneplése.

Hogy azt az erős magyar nemzeti felfogást és azt a buzgó hazafias érzést, melynek fejlesztését és ápolását szakiskolánk a vendéglőipar különös helyzeténél fogva lépten-nyomon vigyázva-vigyázza, főleg a maga sátoros ünnepén érvényesítse és gyakorolja, az idén márczius tizenötödikét teljes iskolai ünnéppé avattuk. Ez ünnep lefolyásáról igen kimerítő tudósítást hozott «A Magyar

Vendéglős- és Kávés-ipar» cz. szaklap. Ezt a tudósítást egész terjedelmében ide igtatjuk:

«Hogy a budapesti vendéglősök és szállodások szakirányú iskolája miképen teljesíti a reábizott fontos feladatot, arról tanuskodik az a szép ünnepély, a mely f. é. márczius hó 15-én az intézet falai között oly emelkedett hangulatban folyt le.

Az intézet tanári testülete ugyanis elhatározta, hogy ez idén az iskola is meg fogja ünnepelni a 1848-iki események hajnalhasadásának emlékezetét; mert fel kívánja használni e kínálkozó szép alkalmat az ifjúság hazafias és kegyeletes érzésének emelésére. S hogy még emlékezetesebb legyen a tanulók előtt e nap, a felügyelő-bizottság nagyérdemű elnökével egyetértőleg abban állapodott meg a testület, hogy az ünnepély során fogja kiadni azt a 400 koronás stipendiumot, a melyet az iskola legkiválóbb pártfogója és ugyszólván létesítője: *Glück Frigyes* a III. osztályt végzett legkitünőbb tanulónak jutalmazására igazi nagylelkű és gondos szeretettel alapított a végből, hogy az ösztöndíjas ifju azon a pénzen és a testület erkölcsi támogatásával, szakbeli ismereteinek gyarapítása végett külföldre mehessen.

A testület meghívására megjelentek az ünnepélyen: *Mártonfy Márton* kultuszminiszteri osztálytanácsos és ipariskolai főigazgató, a vendéglős ipartársulat és a felügyelő-bizottság nevében *Gundel János* ipartestületi elnök, *Stadler Károly* és *Kommer Ferencz*.

Sajnálattal vett értesülésünk szerint *Glück Frigyes*t, a felügyelő bizottság elnökét, az nap súlyos betegség kötötte ágyhoz; s így ő a szép ünnepélyen, amelyben neki oly nagy és fontos része volt, nem jelenhetett meg. Ez bizonyára neki eshetett legnehezebben, mert hiszen alig van a testületben még valaki, akinek annyira szívéhez volna nőve az iskola és annak minden egyes — kicsiny vagy nagy — ügye.

A nevezett vendégek, valamint a tanári kar élén *Walter Károly* igazgatóval d. u. pont 4 $\frac{1}{2}$ órakor vonult be az iskola legtágasabb termébe, a hol a tanulóifjúság ekkor már ünnepi hangulatban és külsővel egybe volt gyűlve. *Gundel János* meleg szavakkal nyitotta meg az emlékünnepélyt és felkérte *Száva János* szakiskolai tanárt az ünnepi beszéd elmondására.

Az ünnepi beszédben az előadó tanár a tanulók felfogásához mért alaposággal kimerítően vázolta azokat a mozgalmakat és a szabadságért vívott keserves küzdelmeket, amelyekben nemzeti hőseink, nagyjaink, lánglelkű költőink és íróink szívök-lelkök egész erejével harcoltak mindaddig, míg a pesti ifjúság lelkes munkája dicsőséges eredményeképp felvirradhatott hazánkra az 1848-iki márcz. 15-ikének a nemzet szívében örök emlékezetű napja. Fejtegetvén a nap eseményeinek jelentőségét és az akkor kivívott eredményeket, szívből fakadó és szívéhez szóló szavakban buzdította a tanulókat a munkás és kötelesség-érzettől áthatott hazafias érzelmekre, mert csak ezekkel lehet méltó a 48-ik ifjúsághoz a mai művelt ifju nemzedék, amelynek sorában óhajtja az iskola és az azt fentartó testület látni a vendéglőipar számára az intézetben felnevelendő új generációt.

Riadó éljenzés követte a szónoki lendülettel előadott szép beszédet.

Ezután *Mártonfy Márton* min. osztálytanácsos intézett az ifjúsághoz a nap alkalmához mért lelkesítő szavakat és a tőle megszokott nagyhatású beszéd kíséretében nyújtotta át a *Glück*-féle alapítvány kamataiból származó 400 koronás ösztöndíjat *Löhnert Mátyás*nak, az intézet tavaly végzett növendékének.

Neki ítélte, ugy szólt a szónok, a tanári kar és a felügyelő-bizottság egyetértő határozata az ösztöndíjat, mert becsületes munkájával, szorgalmával és jó magaviseletével megérdemelte azt. Most a nagylelkű alapító erkölcsi és anyagi segítségével ismereteinek bővítése és tapasztala-

latainak gyarapítása végett külföldre mehet; figyelmezteti, hogy ott a magyar névnek és ennek az iskolának becsületet, tiszteletet szerezni iparkodjék. Emlékezzék meg szívében mindig arról, hogy e kegyeletes nemzeti ünnep alkalmával kapta e jutalmat; ápolja és őrizze meg tehát szívében a ragaszkodást e hazához és annak intézményeihez. Őrizze meg ezeket az érzelmeket és a becsületes törekvés, a soha nem lankadó munkakedvet akkor is, a midőn esetleg ott a külföldön oly társaságba kerülhetne, ahol talán ezekkel ellenkezőket hirdetnek. Jöjjön majd tapasztalatokban és ismeretekben megerősödve és gazdagon haza, de lelkét és szívet úgy hozza vissza hozzánk, mint a hogy ez iskola, e nagylelkű testület utnak bocsátja. Legyen azután itthon a vendéglősiparág felvirágoztatásának és szebb jövőjének buzgó munkása és lelkes harczosa.

A beszéd a jelenvoltagekra mély és tartós hatást tett, a melynek lelkesült tapssal és eljenzéssel adtak kifejezést.

A kitüntetett ifju fejezte ki ezután szerény és kegyeletes hangon hálás érzelmeit a nagylelkű adományozó és a tanári kar iránt és ő nagysága szavainak hatása alatt megindult szívvvel ígerte, hogy egész életén át hű fog maradni azokhoz a tanításokhoz, a melyekben őt ez iskola részesítette.

Ezzel az ünnepély a legemelkedettebb hangulatban véget ért.

A szakiskola magyar olvasókönyve.

A magyar olvasókönyvet, melynek szerkesztését és kiadását két éven át állandó gondozásával segítette elő a felügyelő-bizottság, az elmúlt tanév eleje óta már használatba vette az iskola.

Hogy az olvasókönyv szerkesztése miként sikerült s hogy tartalmilag mit foglal magában, arra nézve álljon itt tájékoztatóul a «Magyar Vendéglős- és Kávés-ipar» című szaklap ismertetése:

A szakiskola magyar olvasókönyve.

(Szerkesztette: *Mártonfy Márton* iparoktatási kir. főigazgató, *Havas István*, *Samu István*, *Száva János*, *Vaszkó György* és *Walter Károly* szakiskolai tanárok közremunkálásával. Kiadta: *A Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata.*)

Hogy az iparostanonczok oktatása kellő sikerrel csupán szakirányu tanítás alapján végezhető, azt úgy a gyakorlati téren működő tanférfiak, mint az összes illetékes tényezők elismerik.

A szakirányu iparoktatásnak nélkülözhetetlen eszközei a megfelelő tan- és segédkönyvek s ezek között nálunk első sorban a magyar olvasókönyv.

A szakoktatás sikerét biztosítandó, ipartársulatunk immár a harmadik szakkönyvet iratta meg és adta ki szakiskolánk részére. (A számtani kézikönyv négy-, a német olvasókönyv pedig három esztendővel ezelőtt jelent meg.)

Az olvasókönyv egy testes kötetben a szakiskola három évfolyamának — a számtan és az idegen nyelvek meg a felszolgálás és illemtan kivételével — összes anyagát magában foglalja.

A szerkesztő, kinek éppen ily irányu működése egy új és fényes korszakot jelent tankönyv-irodalmunkban, a rendelkezésére álló roppant nagy anyagból szerencsés kézzel válogatta össze a legszükségesebb részeket elanynyira, hogy a könyv aránylag szűk terjedelme mellett, szinte bámulatos annak tartalmi gazdagsága.

Megpróbáljuk, rövidre fogva, a könyv tartalmát regisztrálni.

Az általános rész elején a vendéglős életpályáról, a vendéglős-ipar jelentőségéről s a jellemképzésről szól egy-egy gyönyörűen és alaposan megírt olvasmány. Egyéb olvasmányok e részben: A régi magyarok étkezés-módja

(Báró Apor Péter u. 1736-ból.) A régi Pest vendéglői és fogadói, egykoru leírások után. Az étlap eredetéről. Most az egészségtani olvasmányok következnek és pedig ezek is a vendéglős ipar speciális viszonyaihoz alkalmazkodnak, a mint ezt maguk a czimek is igazolják: Az étterem. A vendéglős lakása. A vendéglős ágya. A pinczerek lakása. Táplálkozás. A test ápolása. A lábak ápolása. Felemlítjük még ez általános részből ezeket az olvasmányokat: Egy modern amerikai vendéglő. Az inyesmesterség történetéből (Glück Frigyes könyve után.) A különféle konyhák. Közmondások.

A könyv második része a technologiai és vegytani olvasmányok sorozatából áll. Ezek a szakiskola fizikusának: Vaszkó Györgynek avatott tollát és nagy szaktudását dicsérik. Kezdi az ételek és italok ismertetésével. Külön olvasmányban szól a kenyérről. A vizet a következő olvasmányokban tárgyalja: A viz. A viz vizsgálata. Mesterséges ásványvizek. Ezután a tejet és a tejterméket ismerteti. A husról, a zsiradékokról, a zsiradékok alkalmazásáról, a protein-anyagok és fehérje félekről Sajóhelyi Béla becses cikkeit vette át, szakiskolánk céljainak megfelelőleg átdolgozva. Ugyancsak ennek a szerzőnek a következő idevágó ismert olvasmányait vette még át és dolgozta fel: A szénhidrátok. A keményítő és a liszt. A borszesz vagy spiritusz. A szeszes italok. Az eczet. Vaszkó tollát és tudását dicsérik még e részben a következő olvasmányok is. Csokoládé és kakaó. Fűszerek és hamisitványok. A kávé. A tea. A konyhaedények. A világítás. A vegytan a konyhában. A szárnyasokról Brillat Savarin után dolgozott át egy szép cikket, a gombákról pedig önálló értekezést írt.

E részt a következő olvasmányok követik: A szesztermelés története Magyarországon. A borok palaczkozása. A sörgyártás. Egy pezsgőbor-gyár. Budapest. Budapest ipara. Magyarország ipara. Élelmi és élvezeti ipar. Agyag- és üvegipar. A könyv derekán a *földrajzi* olvasmányok foglalnak helyet, melyek inductive haladva az egész földre kiterjeszkednek, azonban csak a legjelentékenyebb államok tárgyaltnak részletesen ugyan, de mind a mellett kellő rövideggyel. Azonkívül hogy az egyes olvasmányokban is mindig kidomborodjék az iskola céljait szolgáló rész, befejezésül a földrajzi olvasmányok végén külön olvasmányban vannak ismertetve a magyar borvidékek, a magyar bortermelés, a magyar borok, továbbá a szőlő- és a bortermelés előmozdítására szolgáló intézmények. Bezárja ezt a részt három igen fontos olvasmány: Európa bortermelése, Európai borok és Magyarország vasúthálózata czimmal, mely utóbbihoz Tengeri hajózásunk czim alatt a világkereskedelemmel való összeköttetésünk van ismertetve.

A könyv harmadik részében történelmi és alkotmánytani olvasmányok foglalnak helyet. Ugy a történelmi mint az alkotmánytani olvasmányok a legkiválóbb szerzők után vannak átdolgozva, szakiskolánk céljainak megfelelőleg. Közben a magyar nemzeti költészet egy-egy remeke: A szózat, Árpád sirja, Rákóczy, Petőfitől a Nemzeti dal. Az alkotmánytani olvasmányok közül főleg az ipar- és a kereskedelmi törvény átdolgozása emelkedik ki. (Az italmérési jövedékről szóló törvény, valamint a hortörvény és egyéb ide tartozó sok más fontos törvény ismertetése helyszüke miatt e kiadásból kimaradt.) *Költevények* czim alatt ezek a szép magyar versek vannak fölveve: A magyar nyelv. (Pósa.) Magyar vendégszeretet. (A szakiskola felavatási ünnepére írt alkalmi költemény, írta: Rudnyánszky.) A magyar zászló. A himnusz.

A könyv befejezésül *üzleti iratok* czim alatt találunk teljesen a vendéglős-ipar életviszonyaiból merített különféle iratokat, u. m. megrendelő leveleket, bizonyítványokat, nyugtamintákat; üzleti hirdetések czim alatt: cég-táblákat, czimjegyeket, ujsághirdetéseket, plakáthirdetményeket, állandó ujsághirdetéseket, körleveleket, ajánlatokat,

(bérleti), szállodai számlákat, étekrendeket (menü-kártyák.) Ugyanezen iratok közt fordulnak elő a legfontosabb *beadványok*, u. m.: italmérési engedélyért, (dohány- és szivar-eladási engedélyért), iparengedélyért, illetőségért, erkölcsi bizonyítványért, útlevelért, tanoncz-bejelentés, cégbejegyztetésért, nagykorúsításért, stb. Ezen ügyiratok mind a tényleges gyakorlatnak megfelelő formában vannak írva, figyelemmel mindazon intézkedésekre, melyek e tekintetben az idevonatkozó törvényekben foglaltatnak.

Ezekben óhajtottuk egybefoglalni és ismertetni e becses szakmunka tartalmát.

A külső kiállítás kifogástalan, dicséri a Wodianer F. és Fiai cégét.

A könyv felsorolt tartalma igazolja, hogy ez a munka nem kizárólag iskolai tankönyv, hanem hasznos tanácsadó is a vendéglős-ipar nagyon sok ügyében-dolgában, kérdéseiben, azért ajánljuk a szaktársak szives figyelmébe is.

Szakiskolánk gyűjtése Vörösmarty szobrára.

Szakiskolánk azt a nemes mozgalmat, mely a Szózat költőjének örök emléket óhajt állítani, nem maradhatott távol. Deczember havában a tanári testület gyűjtést indított s e gyűjtés eredményét: 66 koronát deczember 11-én küldte be a «Budapesti Hírlap»-nak, mely már decz. 12-iki számában a következő szép méltatással nyugtázza gyűjtésünket:

Budapest, decz. 12.

Ma, midőn a nemzeti adakozás itt a *Budapesti Hírlap*-ban átlépte az 50 ezer korona mesgyéjét, teljesen jogosak azok a szép és elmés sorok, melyekkel *Walter Károly* ur, a vendéglős szakiskola igazgatója és *Havas István*, az odavaló tanári testület jegyzője (különben a *Budapesti Hírlap* egyik tárczairója is) a növendékek hozzájárulását a szoborhoz nekünk beküldötték:

Az a fölemelő nemzeti érzés, mely a Vörösmarty-ünnepnek nyomában megdobogtatta a szíveket, áthatotta a magyar társadalom minden tagját. Gazdag szegény, nagy, kicsiny: mind siet az oltárhoz, hogy áldozzon a nemzeti géniuszunk. A talentumok közt ékes fényvel ragyognak a kis fillérek. Gyönyörűség ezt nézni a magyar szívnek.

A vendéglős-szakiskola növendékei Vörösmarty-ünnepük után minden fölszólítás nélkül adták át nekünk filléreiket, hogy juttassuk a Szózat költőjének a szobrára. Ime a kis borraivaló, a mit a kis pikkolók kapnak, mint finomul át magasztos nemzeti cél eszközévé!

... Fölfelé megy a borban a gyöngy!

A budapesti vendéglős szakiskola növendékeinek adakozása: Mándy Károly, Bordi József 2—2 korona, Tomor Ferencz, Zsidákovits István, Cserép Gyula, Dunszt Gyula, Haubel Béla, Arany János, Schlezinger Sándor, Stangel Ferencz, Valentiny György, Gál Lajos, Boandl Ferencz, Horváth István, Tomik J., Gombár József, Szöllősy Péter, Moór Béla, Majer József, Hoog Kamill, Wekkerman Mátyás, Neuhauzer Ferencz és N. N. 1—1 korona, Reimann József 80 fillér, Zsilinszky Lajos, Kmoskó Lajos, Adamek Károly, Imenschek János, Haubel József, Kerekes János, Widder Miksa, Farkas József, Kálmán István, Károly Vilmos, Harer Géza, Szemerédi Béla, Panyik Károly, Wéber Gyula, Geosics József 60—60 fillér, Král István, Kunszli Aladár, Kredits Lőrincz, Izsák Lajos, Stuczenberger József 50—50 fillér, Lőhnert András, Lővenfeld Nándor, Wagner János, Nagy Gyula, Reutter Sándor, Arany József, Klein Béla, Bósz József, Nicka Ágost, Tarjáni László, Muhr Rezső, Nemcsik Frigyes, Fliegenschnee József, Faszler Hugó, Nemecek András, Keresztes István, Kosztelni János, Gruics Mihály, Jureczky Vilmos, Sticker János, Mentlik József, Jeszenczky János, Reichard István, Hengl Ignác, Amtmann János, Kurcz Rezső, Turiák Sándor, Trimmel József, Thurzó Alajos, Dayka Ferencz, Engelmann István, Nagy József, Rohrbacher Konrád, Réthly Béla, Ki-

rát Gyula, Fazekas József, Totsche Gyula, Nagy János, Kremzer Ferencz, Gruber Imre, Buky Gyula, Hiesz Mihály, Mentlik Antal, Jandressics Péter, Szvatik István, Dankovszky Ede, Kovács György 40—40 fillér, Borsi Géza 34 fillér, Schnéur János, Krausz Ferencz, Láng Adolf, Boór Sándor, Herlé Frigyes, Csernák Mihály, Wittmann Gyula, Tónigold Simon, Eberhard István, Somogyi Mihály, Kovács Kálmán, Sulyok József, Timár Venczel, Balla Árpád, Pollák Ede 30—30 fillér, Leodolter Ödön 26 fillér, Schranz János, Zinhóber Ferencz, Boros Károly, Rack József, Mózes József, Pentz Ferencz, Luft Lajos, Urbula Alajos, Löw Mór, Toeschner Adolf, Hoffmann János, Wittmann István, Ludvig Ferencz, Gosch Nándor, Kopfer János, Körmöczy József, Weisz Árpád, Kolb István, Révai János, Riskovics Lajos, Wittmann Gábor, Kis Béla, Böhm Károly 20—20 fill., Berger Imre, Csabay Lajos 10—10 fillér. Összesen 66 korona.

Általános ügyek.

A szakiskola ügyeinek gondozója a *felügyelő-bizottság*, melynek tagjai:

1. *Glück Frigyes*, a «Ferencz József»-rend lovagja, székesfőv. bizottsági tag, elnök.

2. *Gundel János*, a «Ferencz József»-rend lovagja, székesfőv. bizottsági tag, a szakiskolát fentartó ipartársulat elnöke.

3. *Walter Károly*, a szakiskola igazgatója, a bizottság előadója.

4. *Száva János*, a tanári testület képviselőjében, a bizottság jegyzője.

5. *Förster Konrád*.

6. *ifj. Karikás Mihály*.

7. *Koch József*, szfv. bizottsági tag.

8. *Kommer Ferencz*.

9. *Mehringner Rezső*.

10. *Prindl Nándor*.

11. *Petánovits József*.

12. *Städler Károly*, szfv. bizottsági tag.

13. *Wirth Ferencz*.

A bizottság az elmúlt tanévben több ízben tartott ülést, mely üléseken mindannyiszor behatóan tárgyalta az iskola egész ügykörét, az igazgató, a tanári testület képviselőjének jelentése s a tanári testület tanácskozmányi jegyzőkönyveiben foglalt előterjesztések, valamint az iskolát látogató egyes bizottsági tagok referálása alapján.

A szakiskola a lefolyt évben a következő segélyekben részesült:

1. A magas kormány évi segélye 1000 kor.

2. A székesfőváros évi segélye (1000 kor.), ugy ezt, valamint a szükséges helyiségeket, fűtést, világítást a nagyérdemű tanács ez évben is kegyesen megszavazta.

3. A budapesti kereskedelmi és iparkamara részéről 400 kor. évi segélyben, (mint a 3 évre terjedőleg kegyesen megszavazott évi segély második évi részlete.)

Fogadják a kegyesindulatu adakozók az ügy és a bizottság nevében hálás köszönetünket.

Ide jegyezzük még a lefolyt tanévben tett kiadások végösszegét, mely szintén fontos adat arra nézve, hogy a konstatalt eredményeket mily anyagi kiadások árán értük el. A kiadások végösszege: 5124 kor. 76 fil. volt.

Kimutatás. A budapesti ipari munkaközvetítő intézetnél bejelentett szállodai, vendéglői és koresmári alkalmazottakra vonatkozó kínálat és keresletről. Férfi munka kínálat volt: pinczér 2, csapos és borfiu 1, bérszolga 1. Férfimunka-kereslet volt: pinczér 14, csapos és borfiuk. 13 bérszolga 24.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kítűnő hatásnak bizonyult köhögéskor,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fkg. Ő cs. és kir. fensége
és Fülöp Szász Coburg Gothai herczeg Ő kir. fensége
udvari szállítója.

Főüzlet:

Fióközlet:

IV., Vámház-körút 4. IV., Kishid-utca 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb mi-
nőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus,
hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben,
csokoládé, francia és magyar cognacban és
pezsgőben, angol és francia különlegessé-
geket finom konyhák részére; főző bort:
Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaica rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

MATTONI'S
ELISA-SALZBAD
BETH BUDAPEST-
KELENFÖLD

Első Magyar Részvény Serfőződe**BUDAPEST—KŐBÁNYÁN**

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni
mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töl-
tésű palaczköreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel
felszerelt kőbányai palaczkör osztályából.

Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve;
nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-,
Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palaczkör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

SEC

SEC

*Talisman*TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}*Promontor*

(Budapest.)

DÉPOSÉ.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANCOIS & Co.
PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
 Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
 Lissabon 1890. Hors Concours és
 NAGY DIPLOM
 Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
 Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
 Lissabon 1890. Hors Concours und
 GROSSES DIPLOM.
 Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.